

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Komission kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Naisten ja miesten yhtäläiset mahdollisuudet Euroopan unionissa –kertomus vuodelta 2000”

(2002/C 107/25)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission kertomuksen neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle aiheesta ”Naisten ja miesten yhtäläiset mahdollisuudet Euroopan unionissa – kertomus vuodelta 2000” KOM(2001) 179 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan komission 2. huhtikuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 2. toukokuuta 2001 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu valiokunta 5:n ”sosiaalipolitiikka, kansanterveys, kuluttajansuoja, tutkimus, matkailu” tehtäväksi,

ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 1996 antaman lausunnon aiheesta ”Naisten ja miesten tasavertaiset mahdollisuudet” (CdR 161/96 fin) ⁽¹⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 1997 jäsenvaltioille osoittaman päätöslauselman AK:n tulevista jäsennimitysehdoista ja tasavertaisista mahdollisuuksista (CdR 237/97 fin) ⁽²⁾,

ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 1997 laatiman asiakirjan ”Tutkimus naisten osallistumisesta alueiden komitea työhön” (CdR 242/97 fin),

ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 1997 laatiman asiakirjan ”Ohjeita esittelijöille tasa-arvovaiikutusten huomioon ottamiseksi AK:n lausunnoissa” (CdR 243/97 fin),

ottaa huomioon alueiden komitean heinäkuussa 1998 julkaiseman esitteen ”Tasavertaiset mahdollisuudet – AK:n panos Euroopan rakentamiseen”,

ottaa huomioon alueiden komitean vuonna 2000 antaman lausunnon aiheesta ”Kohti sukupuolten tasa-arvoa koskevaa yhteisön puitestrategiaa (2001–2005)” (CdR 233/2000) ⁽³⁾,

ottaa huomioon komission kertomuksen naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta päätöksentekoon 2. joulukuuta 1996 annetun neuvoston suosituksen 96/694 täytäntöönpanosta (KOM(2000) 120 lopullinen),

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Työohjelma vuodeksi 2001” (KOM(2001) 119 lopullinen),

ottaa huomioon komission valmisteluasiakirjan ”Naiset ja tiede: sukupuoliulottuvuuden huomioonottaminen tieteen uudistamisen liikkeelle panevana voimana” (SEC(2001) 771 final),

ottaa huomioon neuvoston 20. joulukuuta 2000 tekemän päätöksen naisten ja miesten tasa-arvoon liittyvää yhteisön strategiaa koskevan toimintaohjelman perustamisesta (2001–2005) ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin mietinnön naisten ja miesten yhtäläisistä mahdollisuuksista (A5–0198/2000, 5.10.2000),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman naisten ja miesten tasapuolisesta osallistumisesta päätöksentekoon (R5–0034/2001, 18.1.2001),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselman aiheesta ”Sukupuolten tasa-arvoa koskeva yhteisön puitestrategia – Työohjelma vuodeksi 2001” (A5–0224/2001, 3.7.2001),

⁽¹⁾ EYVL C 34, 3.12.1997, s. 39.

⁽²⁾ EYVL C 379, 15.12.1997, s. 65.

⁽³⁾ EYVL C 144, 16.5.2000, s. 47.

⁽⁴⁾ EYVL L 17, 19.1.2001, s. 22.

ottaa huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean suositukset R (85) 2 oikeudellisesta suojasta sukupuoliserjintää vastaan, R (96) 5 työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisesta ja R (98) 14 sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen suositukset 1229 (1994) naisten ja miesten yhtäläisistä oikeuksista, 1269 (1995) naisten oikeuksien edistämisestä ja 1413 (1999) naisten ja miesten yhtäläisestä edustuksesta politiikassa,

ottaa huomioon valiokunta 5:n syyskuun 10. päivänä 2001 hyväksymän lausuntoluonnoksen CdR 204/2001 rev. 1, jonka esittelijä oli Diane Bunyan (UK-PSE), Bristolin yhtenäishallintopiirin valtuutettu

ja katsoo, että

- naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen, sukupuolten tasa-arvo mukaan luettuna, kuuluu alueiden komitean poliittisiin painopistealoihin,
- alue- ja paikallispolitiikkaan osallistutaan yhä vähemmän; ongelma korostuu naisten ja muiden aliedustettujen ryhmien kohdalla ja johtaa siihen, ettei vaaleissa ole riittävästi ehdokkaita näistä ryhmistä,
- tutkimuksissa on havaittu, että ehdokkaiksi asettuvien naisten ja muiden aliedustettujen ryhmien edustajien on muita vaikeampi päästä puolueiden listoilla asemiin, joista he voisivat tulla valituiksi; alueiden komiteassa aliedustettujen ryhmien edustajat ovat useammin varajäseniä kuin varsinaisia jäseniä,
- vaikka puolet väestöstä ja äänestäjistä on naisia, naisilla ei ole riittävästi edustusta politiikan muotoilussa ja poliittisissa päätöksenteossa (päättävässä asemassa olevia ovat Euroopan neuvoston määritelmän mukaan henkilöt, jotka on valittu demokraattisella menetelmällä, jotka toimivat paikallisella, alueellisella, kansallisella tai eurooppalaisella/kansainvälisellä hallintotasolla tai jotka hoitavat ministeriöiden alaisia tehtäviä tai muita tehtäviä eri hallinnonaloilla ja poliittisissa puolueissa; määritelmään sisältyvät myös korkeat virkamiehet ja johtajat),
- naisten osallistumista politiikkaan vaikeuttaa tutkimusten mukaan eniten työtaakan kasvaminen, kun vaaleilla valitun poliitikon tehtävien lisäksi on täytettävä perheeseen ja työhön liittyvät vaatimukset,
- naisten osuus alue- ja paikallispolitiikassa on valitettavan niukka ja tilanne on kohentunut liian hitaasti,
- naisten osallisuus ehdokasvaltioiden politiikassa on vakava huolenaihe, joka on otettava esille liittymisneuvotteluissa,
- vaikka työmarkkinoille osallistuu yhä enemmän naisia, heitä on suhteellisesti eniten alemmissa palkkaluokissa, he ovat keskittyneet tietyille aloille ja heidän työsuhteensa ovat usein epävarmempia (esim. tilapäiset työsuhteet), mikä pätee kaikilta osin myös AK:n sihteeristöön,

hyväksyi 14. ja 15. marraskuuta 2001 pitämässään 41. täysistunnossa (15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

Alueiden komitea

1. toistaa aiemmin perustamissopimuksen 13 artiklaa koskevassa lausunnossa⁽¹⁾ esittämänsä näkemyksensä siitä, että sukupuolten tasa-arvoa on edistettävä ja että kaikenlaista serjintää on torjuttava.

2. vetoaa jälleen sen puolesta, että sukupuolinäkökohdat integroitaisiin tasa-arvon valtavirtaistamispyrkimysten mukaisesti alueiden komitean poliittiseen toimintaan, etenkin lausuntojen ja päätöslauselmien laadintaan.

3. on tyytyväinen vuosittain julkaistaviin kertomuksiin ja vuosittaisiin toimintaohjelmiin, jotka ovat yhteisön toimintaohjelman tärkeitä täytäntöönpano- ja seurantavälineitä ja joiden ansiosta tasa-arvokysymykset nousevat säännöllisesti esiin.

4. pahoittelee, ettei komission työohjelma vuodeksi 2001 ole riittävän yksityiskohtainen.

5. katsoo, että naisten ja miesten tasapuolinen osallistuminen alue- ja paikallispolitiikkaan ja päätöksentekoon on välttämätöntä ihmisoikeuksien, yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen yhteiskunnan toiminnan parantamisen kannalta.

⁽¹⁾ CdR 513/1999 fin – EYVL C 226, 8.8.2000, s. 1.

6. on huolissaan politiikassa kaikilla hallintotasoilla vallitsevasta sukupuolten epätasapainosta sekä esittää positiivisten erityistoimien sekä positiivisen syrjinnän tarkempaa seuranta- ja arviointia, jotta alue- ja paikallisviranomaiset ja poliittiset puolueet voisivat kehittää asianmukaisia toimia.

7. antaa tunnustusta Euroopan alueiden ja kuntien liiton valittujen naisjäsenten komitean työlle sen tukemiseksi, että naiset ja miehet voisivat osallistua tasapuolisesti päätöksentekoon.

8. vetoaa sen puolesta, että naisten poliittisen osallistumisen edistämiseksi panostettaisiin yhä enemmän kokemusten vaihtoon ja hyvien käytänteiden yksilöimiseen koko Euroopassa ja erityisesti ehdokasvaltioissa, ja toistaa ehdotuksensa AK:n vertailevan tutkimuksen laatimiseksi kyseisestä aiheesta.

9. esittää arviointiraportin laatimista tasa-arvokysymysten valtavirtaistamisesta rakennerahastoissa.

10. pitää tervetulleena parhaillaan käytävää keskustelua miehistä ja sukupuolten tasa-arvosta, jonka puolesta komitea vetosi aiemmassa lausunnossaan ja jossa todetaan, että miehillä on sekä oikeuksia että velvollisuuksia.

11. on tyytyväinen ja yhtyy Euroopan parlamentin päätöslauselmaan R5-0034/2001, joka käsittelee naisten ja miesten tasapuolista osallistumista päätöksentekoon ja jossa parlamentti pyytää jäsenvaltioita ehdottamaan seuraavassa hvk:ssa muutoksia perustamissopimukseen EU:n toimielinten ja kaikkien päättävien elinten sukupuolitasapainon edistämiseksi; alueiden komitean mielestä tulisi vaatia muidenkin aliedustettujen ryhmien, esim. vammaisten, tasapuolista edustusta.

12. pahoittelee, ettei naisilla ole nykyään riittävää edustusta alueiden komitean jäsenistössä, sekä kehottaa jäsenehdokkaat nimeäviä maakohtaisia elimiä varmistamaan, että seuraavalla toimikaudella sukupuolten välinen tasapaino paranee, ja poliittisia ryhmiä puolestaan varmistamaan, että kolmannen toimikauden alkaessa vuonna 2002 nimitettävä edustajisto koostuu tasapuolisesti naisista ja miehistä.

13. pitää yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevaa AK:n toimintasuunnitelmaa tervetulleena ja kehottaa panemaan sen täysimääräisesti ja pikaisesti täytäntöön sekä laajentamaan sitä koskemaan myös muita aliedustettuja ryhmiä, jotta komitean sihteeristöstä muodostuisi yhtä monimuotoinen kuin yhteisöt, joita se palvelee.

Bryssel 15. marraskuuta 2001.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Jos CHABERT